

5. Легка С. Традиції народної культури в українській хореографії. *Питання культурології*. Київ: КНУКіМ, 2021. № 17. С. 6.
6. Mead M. Human nature and the power of culture. New York: Natural History Press, 1970. 124 p.

Раскіна В.Д.

здобувачка I курсу
другого (магістерського) рівня вищої освіти
Херсонського державного університету
Науковий керівник: Терешенко Н.В.
кандидатка педагогічних наук, доцентка

ВИКОРИСТАННЯ МЕТАФОР В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ В КОЛЕКТИВІ БАЛЬНОГО ТАНЦЮ

Методи та підходи викладання бального танцю залежать від рівня підготовки танцюристів. При роботі викладача з танцівниками рівня від «Д» класу і вище в бальному танці дуже важливу роль у навчальному процесі відіграє подача матеріалу, майстерність викладання і збудження мисленевого процесу у вихованців танцювального колективу.

Одним із ключових аспектів майстерності керівника колективу бального танцю є вміння надавати та чітко пояснити матеріал, що допоможе виконавцю втілити образ в танці. Викладач має бути не тільки наставником, а також мислителем, який формує в них уяву та стимулює творчу діяльність, прикладом для наслідування, як в естетичному та і в професійному плані. Одним з важливих чинників подачі інформації і донесення її до танцівників є мовлення та риторична майстерність викладача. Мовлення має бути виразним та образним, щоб вкарбувати у пам'ять вихованців нові знання та зацікавити їх.

Як зазначено в енциклопедія сучасної України: «Метафора - (від грец. *μεταφορά* – перенесення) – мовне і мисленнєве явище, що полягає в перенесенні властивостей одного предмета (явища, дії) та його мовного знака на інший предмет (явище, дію) за принципом аналогії або контрасту» [4]. А отже вона є одним з основних елементів, який формують образне мислення людини і допомагають краще донести ідеї та думки до слухачів [1]. Досліджувати метафори починали ще з давніх часів такі філософи як Аристотель [2], Цицерон [3]. Також відомий мислитель Ж.Ж. Руссо досліджував феномен метафори у своїй праці «Про походження мови» та

стверджував, що перші люди використовували метафори щоб описувати навколишній світ. Він зазначав, що метафори виникли внаслідок людської потреби виражати себе.

Сьогодні метафори досліджують у лінгвістиці, психології, філософії, літературознавстві, нейробіології тощо. Використання метафор не є чимось новим, але в процесі викладання саме бального танцю метафори стають інструментом для розвитку виразності та розуміння глибини танцю виконавцем.

Метою статті є аналіз використання розповсюджених метафор в навчально-тренувальному процесі в колективі бального танцю.

Важливо зазначити, що використання метафор не є доцільним на початковому етапі навчання танцям. Бо на початковому рівні новачки мають бути зосередженими на вивченні основних кроків, фігур та координації свого тіла. На цьому етапі метафори тільки ускладнять роботу та навчання. А вже для більш досвідчених виконавців, які ставлять перед собою складніші завдання такі як побудова образної та емоційної глибини, виразності в кожному конкретному танці, метафори стають незамінним помічником. Складні хореографічні комбінації, взаємодія з партнером, глядачем, музикою тощо – все це потребує дуже чіткого бачення та глибокого розуміння кожної своєї дії та емоції. Допомогою у вирішенні такого роду задач є майстерність викладача і використання ним метафор під час роботи.

Всі метафори і вирази сприймаються через призму індивідуального світогляду та досвіду, тому в будь якому разі сприймається по різному і досягається різний ефект в створенні образу. Під час першого використання певної метафори викладач має пояснити танцівникам її значення і розкрити певні технічні дії, які повинен виконати танцівник. Як приклад, для надання характеристики танцю в цілому використовують метафору «Смачний танець» коли до дрібниць відпрацьований в технічному аспекті танець. Але без пояснення змісту виразу для однієї людини це може означати танець, який виконується із великою майстерністю, а для іншої – танець, який викликає позитивні емоції, тобто увагу треба приділити створенню настрою в танці.

У бальному танці метафори часто використовуються для пояснення характеру танцю, опису рухів танцюристів або створення певної атмосфери. Типові метафори, які використовуються для пояснення характеру танцю: «чуттєва» та «романтична» румба, «емоційний» та «характерний» Пасодобль, «легкий» та «енергійний» Джайв, «флірт» у танці Ча-ча-ча.

Для пояснення атмосфери яку треба передати в танці Пасодобль використовують приклад «кориди», де партнер у ролі «матадора» (мужній та сильний чоловік, який б'ється з биком), а партнерка у ролі «плаща» (підкреслює своїми лініями рухи партнера, допомагає створювати образ динамічної боротьби), так набагато краще можна зрозуміти ідеї багатьох фігур в цьому танці.

Для пояснення глибини та деталізації в танці використовують метафору «Іспанські руки» в Пасодоблі. Нагадуючи цим про іспанський танець Фламенко, що відомий виразними, чіткими та витонченими лініями рук. В Пасодоблі використовують схожі лінії і рухи для надання іспанського окрасу цьому танцю.

При роботі над танцем часто можна почути «робимо картинку», тобто працюємо над красою ліній, поглядами та емоціями в кожний конкретний акцент, або у важливий момент хореографії, такий як виразна позиція, тощо.

Для формування образного мислення танцівника вираз «твоє тіло тане» допоможе краще уявити і зрозуміти ідею та дії в корпусі в конкретній момент танцю Румба.

При роботі над конкретним рухами рук останнім часом стали використовувати метафору «дизайн рук», тобто відпрацьовують не просто лінії в руках, а саме створюють індивідуальний, вишуканий і неповторний дизайн в руках, особливо це стосується дівчат. Цей вираз використовується у всіх танцях латиноамериканської програми сьогодні.

Удосконалюючи роботу ніг танцівника на прикладі танцю Джайв вираз «гострий удар» допомагає при відпрацюванні точної, чіткої та швидкої роботи в ногах.

Метафора «розкритися як бутон квітки» може бути потужним інструментом тренера за допомогою якого досягається певна конкретизація та деталізація рухів та розвиток уяви виконавця. Даний вираз викладач використовує для того, щоб учні візуалізували певний рух, в якому необхідно піднятися та розтягнути м'язи верхньої частини корпусу Ця метафора частіше зустрічається в танцях Румба та повільний Вальс, де є час і можливість показати кожен жест та емоцію.

Отже, можемо зазначити, що метафори – є важливим інструментом в роботі викладача, їх використання потребує досвіду та знань. Правильне і влучне використання їх допоможе тренерам розкрити весь потенціал своїх вихованців, та сприятиме у досягненні справжньої майстерності та професіоналізму танцівників.

Список використаних джерел

1. Лагуна Т.М., Вержанська О.М. Роль метафори в мовленнєвій практиці викладача. URL: https://www.philol.vernadskyjournals.in.ua/journals/2020/1_2020/part_1/15.pdf
2. Аристотель. Поетика. Риторика / Аристотель. – К.: Азбука, 2000. 110-119 с.
3. Овсієнко А.С. Метафора в сучасному мовознавстві: тлумачення та класифікація. URL: http://vestnik-philology.mgu.od.ua/archive/v32/part_3/31.pdf
4. Енциклопедія сучасної України. URL: <https://esu.com.ua/article-66695>
5. Терешенко Н.В. Історія та методика бального танцю: навч. посібник для студентів. Херсон, 2015. 220 с.

Сапєго Я.К.

асистент та аспірант II курсу денної форми навчання
Львівського національного університету ім. І. Франка

МИСТЕЦЬКО-ТВОРЧИЙ ДОРОБОК ВИДАТНИХ БАЛЕТМЕЙСТЕРІВ ПРИКАРПАТСЬКОГО РЕГІОНУ УКРАЇНИ

Українська народна хореографічна культура є невід'ємною складовою величної спадщини української нації. Вона втілює в собі багатовікові традиції, глибокі історичні зв'язки та національний дух українського народу.

Протягом історії України український народний танець переживав різноманітні еволюційні етапи розвитку та метаморфозів. Він відображав історичні події, які відбувалися у житті народу, його радощі та туги, його віру та сподівання. Фундаментальні зміни в політичному, соціальному та культурному житті нації відбивалися і в танцях та в піснях, які ставали своєрідним відображенням духу та характеру українського народу. Кожен український танець вражає своєю різноманітністю, граціозністю, вишуканістю, динамікою, швидкістю та енергією. Вони відображають різноманітні аспекти життя та культури різних регіонів України, відбиваючи особливості місцевих традицій, костюмів, музики та ритмів. Кожен танець має свою історію, своє призначення та символіку.

Українське народне танцювальне мистецтво в контексті сьогодення залишається дуже популярним як серед українців, так і серед представників інших національностей. Традиційна українська